

Čudna so pota Gospodova, po katerih ljudi k zveličanji pelje.

Imel je bogat posestnik Bernard edinega sina Konrada, katerega je dal v šolo, ter se ni bal nobenih stroškov za svojega ljubljenca, kajti njegova edina želja je bila, da bi svojega Konrada enkrat videl na visokej stopnji med svetom. Kolikor bolj pa je kratkovidni oče skerbel, da bi si njegov sin svetnih věd pridobil obilno in se za ta svet vsestransko izobražil, toliko manj je imel skerb za njegov dušni blagor, to je, kerščansko izrejo. Mislil je, da je že zadosti, ako ga le pridno v šolo pošilja, šola bo že skerbela, da njegov sin ne pride ob vero. — Toda, kar starši pri otrocih zanemarijo in zamudé, tega tudi šola ne more vselej popraviti. Kaj pomaga, ako se otrok v šoli še tako dobro vzreja in k dobremu napeljuje, če pa doma pri starših dostikrat ravno nasprotno ravnanje vidi, in mu doma pri starših dobrih zgledov manjka. „Besede ginejo, zgledi vlečejo.“ —

Konrad je bil zeló bistrega uma. Učil se je tako lahko in tako pridno, da je vsako leto vse svoje součence prekosil. Starši so ga zavoljo tega zeló radi imeli, in ker so se ž njim tudi pred drugimi ljudmi radi ponašali, jih je, to se vé da, čez vse veselilo, kedar so slišali kolika slava njihovemu sinu od vseh strani doni in kako zeló ga ljudje čislajo. Toda sinu je to hvalisanje sčasoma zeló škodovalo; zanašaje se na svojo učenost, začel je ošaben postajati in svoje součence zaničevati, ker si je v svojej prevzetnosti mnogo več veljave pripisoval. — Za temi napakami mladega dijaka sledile so kmalu druge. Začel je jutranjo in večerno molitev, molitev pred jedjo in po jedi opuščati; v cerkev je hodil vselej pozneje nego poprej, in sv. zakramente je vedno bolj poredkoma prejemal.

Starši vse to vidši postali so silno žalostni; prijazno in ljubeznjivo so ga opominjevali, pa Konrad se je vselej izgovarjal, da je bolehen ali je pa kak drugi zgovor našel, da je svoje starše goljufal.

Tako vzraste Konrad in postane lep in zal, toda žalibog zeló spriden mladeneč. Če so ga starši bolj terdo deržali in svarili, jim se je posmehoval, ter rekel, da molitev, obiskovanje službe božje, prejemanje sv. zakramentov in druge take reči so le za nevedne in neumne ljudi, izobražencu pa kaj tacega ni primerno in mu tudi nič dobička ne donaša.

Zdaj so še le starši spoznali, kateri so se poprej s svojim sinom tako radi bahali, kolika nesreča je za njih spačenega sina, da ga že o pervej mladosti niso zadosti po kerščansko vzrejevali in učili. Z veliko žalostjo ga prosi in opominja mati, da naj odstopi od svoje napačne poti, in se spreoberne dokler je še čas; pa vse njene besede niso nič zdale. Konrad jo je vselej zavernil z besedami: „Jaz sem že toliko učen, da vem kaj mi je storiti.“

Po dokončanih velikih šolah v glavnem mestu pové Konrad staršem svoje mnenje, da ga ni volja si kak stan izbrati, ker si upa s svojo učenostjo že tako dosti zaslužiti, brez da bi si težke dolžnosti na glavo nakladal. Polastila sta se napuh in samopašnost njegovega serca popolnoma.

Začel je pohajati po kavarnah in gostilnicah in tako je z lenobo zapravljal dragi čas mladih, nadepolnih let. Soznanil se je s slabimi tovarši, s katerimi se je še pozno v noči po pivnicah vlačil. Postal je očiten postopač; pa kar je še hujše, zasramoval je vpričo svojih žalostnih staršev vero, pobožnost in vse lepe čednosti, katere se vsakemu omikanemu in pravemu kristjanu spodobijo. Zastonj je bilo vse opominjevanje in zastonj so bile bridke solzé njegovih staršev: Konrad je živel po svojej glavi in po zgledu svojih malopridnih tovaršev.

Nekega poletnega dné popoldne se je Konrad v slovečej gostilnici zunaj mesta kratkočasil, od koder se je še le proti večeru s svojimi tovarši domu podal. Ko gredó skozi mesto, srečajo veliko procesijo pobožnih romarjev, ki so potovali v bližnjo cerkev, da bi se materi božjej zahvalili za srečno odvrnenje neke kužne bolezni. Tudi več pobožnih mestjanov se je romarjem pridružilo. Bile pa so ozke ulice in Konrad in njegovi tovarši se jim niso mogli umakniti, tedaj so nehoté morali se odkriti in tako dolgo čakati, da je vsa družba pobožnih romarjev mēmo odšla.

Ravno ta pobožnost pa Konrada nekoliko pretrese in z nekim posebnim nagonom do pobožnosti navdá. — Pobožno petje romarjev, veličastno zvonjenje po zvonikih bližnjih cerkvá, belo oblečena in s cveticami okinčana dekleta, ki so nesla pozlačeno podobo matere božjej, in prava serčna pobožnost starčekov, vse to ga je opomnilo na njegova srečna leta otročje nedolžnosti, in ga globoko v serecé ganilo. Spomnil se je, kako srečen in kako vesel je bil še tistikrat, ko je vsaki dan s svojo materjo hodil v cerkev, kako je takrat rad in pobožno molil. Posebno pa ga je presunilo, ko je vidil tudi svoje ljube starše s solzami v očéh za procesijo iti. Vse to ga je tako presunilo v serecé, da sam nevedé kakó, zapusti svoje tovarše in gré za romarji v cerkev.

Še le potem, ko je bil že precej nekaj časa v cerkvi, spomni se, da je svoje tovarše popustil, in že je mislil iz strahú pred njih zasramovanjem cerkev zapustiti in iti za njimi, kar zapojejo pobožni romarji veličastno pesem: „Hvala bod gospod Bogu,“ s tako vbranimi glasovi, da ostane še dalj časa v cerkvi in posluša lepoglasno petje. Ves zamišljen gré v stransko kapelico in se vsede v klop. Vtopljen v mnogoverstne misli, katere so mu pri tej priliki po glavi rojile, sedi tam tako dolgo, da so že vsi ljudje iz cerkve odšli. — Čez kako uro potem, ko je že cerkovnik vrata zaperl, in se je terda noč naredila, predrami se Konrad iz svojega premišljevanja, vstane in hoče iti; pa debela cerkvena vrata so bila terdo zaklenjena in treba mu je bilo v cerkvi prenočiti. Nejevoljen in jezen na romarje, kateri so ga sem pripeljali, poverne se zopet nazaj v stransko kapelico in sklene tukaj pričakovati belega dné. Nevedé kaj bi začel — moliti tako ni več znal — pregleduje pri svitu večne luči oltar in druge lepe podobe. Pa ker je imel malo pravega poguma in mu je tudi vest marsikaj slabega očitala, začelo se mu je vse okrog njega groziti, in bolj ko se oserčuje, bolj se mu dozdeva, da se podobe, stebri in vse okrog njega zbira in proti njemu vzdiguje z grozilnim glasom: Glej tukaj je tisti sveti kraj, katerega je že kralj David tako vesel bil, da je od veselja zaklical: „Kako lepa, kako veličastna

je Tvoja hiša o Gospod!“ — in ti malovredni prah zemlje si ta kraj zasramoval. Zoper tako in enako očitjanje vesti mu vsa njegova puhla učenost ni nič pomagala. Od groze in strahú začnejo mu lasje kviško vstajati, in merzel pot mu polije čelo. Huda vojska se vneme v njegovem serci; zdaj plane kviško in pertí kakor kak pogumen vojak proti sovražniku, zdaj se zopet trese kakor malozmožen otrok. Začela se mu je vést glasiti in ga k dobremu buditi, pa on je ne posluša, ampak jo duši s praznimi vědami posvetnih modrijanov, ter hoče v nekakej obupnej vojski pričakati prihodnje jutro. Pa natora človeška ima svoje pravice, vsled kterih je Konrad, ako-ravno nehoté, prav terdo zaspal.

Še le drugo jutro, ko je bil cerkovnik že davno cerkev odperl, in je že mnogo ljudi v hiši božjej klečalo in molilo, prebudi se Konrad iz ter-dega spanja. Gre iz klopi in hoče cerkev zapustiti, kar zagleda iti duhov-nega gospoda z dvema strežajema k bližnjemu oltarju. Dasiravno nerad, ostane Konrad vendar še v cerkvi. Sv. maša se prične. Mašnik so sv. mašo brali v žalostno črnem mašnem plašči za mertve. Konrad se spomni še iz otročjih let na pomén črne mašne obleke. Spomin na mertve in zraven na svojo lastno smert ga pa tako presune in z žalostjo navdá, da gré k ol-tarju, poklekne in se britko joka, ter Boga milosti in odpuščenja prosi, rekoč: „Milost, milost o Gospod! Prizanesi mi ubogemu grešniku mojo ne-zvestobo in terdovratnost po tvojej velikej milosti!“

Po sv. maši gre Konrad domú. Starši sicer niso nič vedeli, kje da je njih sin prenočil in kaj se je ž njim godilo, ker je tudi drugikrat po cele noči okoli pohajal, brez da bi starši vedeli, kot se njih sin potika. Toda zdaj so zapazili neko posebno spremenjenje na njegovem obrazu in tudi v vsem njegovem početji; niso se ga pa upali vprašati od kod to pride, ker so vedeli, da bi jim pravega odgovora ne dal. Sklenili so tedaj le od strani opazovati njegova dela.

Še precej nekaj časa se je Konrad bojeval s svojo učenostjo zoper glas svoje vesti in si iz glave izbijal to, kar mu je vest očitala, pa kmalu je sprevédil, da vsa njegova učenost je le nekaka puhla reč, ktera pri prvem vdarcu zgine, kakor gosta megla pred čistim solncem. Spoznal je, da je le vera podlaga pravega obstanka, in da človek brez vere pride v brezno pogube, iz katerega se težko še kedaj reši. Sklenil je tedaj terdno vse svoje grešne navade opustiti in se poboljšati. Ostajal je bolj domá, ogibal se je svojih hudobnih tovaršev, ter se je raje domá v samotnej izbi kratkočasil s pobožnimi knjigami. — Pa človek je večkrat zeló spremenljivih misli. To samotno življenje ga ni dol-go veselilo, in misli si, da bi tudi med svetom se lahko poboljšal in lepo živel. Začel je tedaj zopet v družbe zahajati, ter si poišče svoje prijatelje.

Toda to ni dolgo terpelo. Konrad je kmalu spoznal, da mu med za-peljivim svetom ni mogoče svojih obljub, ki jih je v cerkvi storil, spolnovati. Umakne se zopet zapeljivemu svetu ter bolj na tihem živi. Odslej je hodil redoma k službi božjej in je večkrat še nekoliko dalje v cerkvi ostajal. Bral je sv. pismo in druge pobožne knjige ter se o tem, kar je bral najraje s svojimi starši pogovarjal. Živel je prav varčno in veliko denarja, ki so mu

ga dali starši, in katerega je poprej v malopridnih družbah po nepotrebnem zapravljal, razdelil je zdaj med uboge. Starši pa, ki so svojega sina že kot popolnoma zgubljenega mislili, so se zdaj serčno veselili nad njegovim spreobrnjenjem. — Tako je minulo eno leto. Večkrat je med tem Konrad milo zdihoval in rekel: „Oh zakaj okušam še le tako pozno sladki sad prave kerščanske vere, prave bogaboječnosti in pobožnosti!“

Konrad zbolí. Starši pošljejo po zdravnika, pa ta jim pové, da je bolezzen zelo nevarna, in da bo treba pripraviti se na smert.

Žalostnega sercéa je sedela mati pri postelji svojega bolnega Konrada, in mu s trepetajočim glasom naznanila, da se naj pripravi za večnost. Konrad ves blede in prepadensprejme to žalostno naznanilo, s pravo kerščansko udanostjo

in prosi, naj pošljejo po tistega duhovna, ki so tisto jutro sv. mašo brali, ko je on začetek poboljšanja svojemu malopridnemu življenju storil, in ki so od tistihmal tudi njegov spovednik bili.

Ko pridejo gospod s sv. rešnjim Telesom, da bi ga prevedeli za večnost, prosi Konrad s sklenjenima rokama in pravi: „Milost, milost, skesanemu grešniku!“ — „Potolaži se moj sin v Kristusu!“ rečejo mu gospod „s kesanjem in terdnim sklepom zadobil si milost pri Gospodu!“ Pri teh besedah se spremeni Konradovo obličje, na katerem se je bralo nekako nebeško veselje.

Po spovedi, v katerej je Konrad zadobil odpusčenje grehov, oberne se k svojim staršem, ter je vpričo spovednika prosi, da mu naj odpusté, ker jih je s svojim slabim življenjem tolikokrat razžalil; potem prejme sv. rešnje Telo z veliko gorečnostjo, sklone se nazaj v posteljo in zaspi.

Pa božja milost in dobrotljivost je velika. Ko se Konrad iz spanja prebudi, čuti se vkljub smertnih težav, ki jih je imel pred spanjem, da mu se vsled njegovega dušnega ozdravljenja tudi njegove telesne moči zopet zbirajo. In rés je po dobroti božjej in skerbnem ravnanji svojih staršev čez nekaj tednov zopet ozdravil.

Njegova prva pot je bila zdaj v cerkev. Iz cerkve gre naravnost k svojim staršem, pade na kolena pred nje in jih s solzami v očéh prosi, da

mu naj odpusté vsa razžaljenja, s katerimi je njih drago življenje tolikokrat grenil; zraven jim tudi pové kedaj in kakó je bil začetek njegovemu spreobrnjenju ter jim naposled razodene še željo, vse premoženje, katero mu mislijo zapustiti, ubožčekom in sirotam prepustiti, svoje življenje pa Bogu posvetiti. Ni mogoče popisati veselja, katero so starši v tem trenutku občutili nad svojim poboljšanim sinom. S solzami serčnega veselja sta ga oče in mati pritiskala na svoji persi, in mu radovoljno privolila izpeljavo njegovega sklepa.

Čez nekaj let po tej dogodbi stal je novomašnik Konrad pred oltarjem in je daroval pervikrat nekervavo daritev sv. maše nebeskemu Očetu, katere so se vdeležili tudi njegovi dobri in pobožni starši.

Peter Gros.

Kapelica v gozdu.

Milko, zal mladeneč lepega in pobožnega življenja, popolnoma izurjen mizarskega rokodelstva, v čednej obleki in s teškim kernirjem na rami koraka nekega poletnega dne po poti, ki je peljala skozi velik zaraščen gozd.

Solnce se je že globoko k zahodu nagnilo, ko spozná Milko, da je pravo pot zgrešil, in daleč v gozdu zašel. Vedno temneje postaja v gozdu, in Milkota obide žalost, da bo moral v dolgočasnem in neznanem gozdu prenočiti. Hitro prebira noge in se milo ozira na razsvitljene verhove gozdnih dreves, od katerih so se žarki zahajajočega solnca poslavljalji. Pa kmalu obstane in ves zavzet gleda neko svitlobo tam med visokimi jelkami, ki se blišči kakor svitla danica na jasnem nočnem nebesu. — Še hitreje koraka zdaj Milko po germovji in prerasenem robidovji in kmalu je iz goščave na planem, na katerej zagleda ne daleč pred seboj med jelkami majhno kapelico; verh nizkega zvonika se leskeče svitla zvezda, katero objemajo zadnji žarki zahajajočega solnca.

Vesel stopi Milko v malo kapelico in v svetej tihoti prav pobožno moli. Po dokončanej molitvici stopi bližej k oltarju, ogleduje stare in umetno narejene podobe ter zapazi na nekej klopi blizo oltarja zalo molitevno knjižico. Vzame jo v roke, prebira liste in kako se zavzame, ko vidi koj na prvem listu z lastno roko zapisano svoje imé, in ko knjigo dalje prebira, so mu tudi vse molitvice znane v njej. „Ta knjiga je bila enkrat moja“ reče sam pri sebi, „kako neki pride v to samotno gozdno kapelico?“

Ogledovaje molitevno knjižico pridejo mu v spomin otroška leta, poklekne pred oltar in vroče solzé se mu vlijejo po obrazu; milo zdihuje in pravi: „O kako sem bil srečen, ko je bila še ta knjiga moja lastnina, imel sem ljube stariše, ki so me serčno ljubili, in drago sestrico, s katero sva kot otroka skupaj igrala. O presrečna otročja leta zakaj ste tako naglo minula! Nemila osoda mi je prezgodaj položila mojo ljubo, dobro mater v na-